



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 313/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Novotným, Advokátska kancelária, A. Sládkoviča 1801/4, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 56/2014 zo 16. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. apríla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 56/2014 zo 16. decembra 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 T 26/2012 z 19. júla 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 To 111/2013 zo 17. decembra 2013 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Druhostupňové rozhodnutie napadol sťažovateľ dovolaním, ktoré najvyšší súd v zmysle ustanovenia § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol, pretože neboli zistené dôvody dovolania podľa ustanovení § 371 Trestného poriadku.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namietal, že uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie, došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže podľa názoru sťažovateľa sa najvyšší súd nevysporiadal so sťažovateľom uplatnenými dovolacími námietkami dostatočne a súčasne nezohľadnil iné rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúce sa vecí analogických s vecou sťažovateľa.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti prezentoval obsah argumentačných námietok dovolania, na ktoré podľa názoru sťažovateľa neposkytol najvyšší súd náležitú odpoveď.

Sťažovateľ uviedol, že podané dovolanie odôvodnil dovolacími dôvodmi podľa ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda námietku nesprávneho právneho posúdenia skutku podporil sťažovateľ argumentáciou o nesprávnosti aplikácie objektívneho prístupu pri určovaní obvykle jednorazovej dávky drogy, ktorý považoval sťažovateľ za odporujúci Trestnému zákonu, ako aj ustálenej judikatúre dôvodiac, že *«Pre rozhodnutie o naplnení znaku „obvykle jednorazová dávka“ je tak potrebné vychádzať z miery závislosti konkrétneho páchatela a druhu drogy, nakoľko*

slovenská právna úprava skutočne neumožňuje stanoviť paušálne množstvo omamnej a psychotropnej látky ako obvykle jednorazovú dávku na použitie všeobecne, preto je potrebné v konkrétnom prípade stanoviť množstvo takejto dávky individuálne.». Sťažovateľ je toho názoru, že v jeho prípade takýmto nesprávnym postupom bolo pre množstvo psychotropnej látky (uňho zaistenej) ustálených až 13 jednorazových dávok, ktorých počet by bol podľa názoru sťažovateľa nepomerne nižší, ak by konajúce súdy zvolili správny postup založený na spomínanom individuálnom prístupe.

V ďalšom bode bol označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pod ktorý sťažovateľ subsumoval argumentáciu o nesprávnej aplikácii ustanovenia § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na skutkové okolnosti jeho prípadu. Sťažovateľ citujúc toto ustanovenie („odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a už bol za taký čin odsúdený“) argumentoval, že *„Nie je pravdou, že trestný čin, za ktorý som bol v minulosti odsúdený, by zodpovedal trestnému činu podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) TZ, pretože v minulosti som nebol odsúdený tzv. dílerstvo, pričom nie je ani podstatné, v akom množstve mi bola v tom čase omamná látka (pervitín) zaistená. Podstatné by bolo iba to, keby som bol odsúdený za poskytnutie drogy inej osobe, za čo som však odsúdený nebol.“*

Ako poslednú uplatnenú dovoláciu námietku prezentoval sťažovateľ tvrdenie o nezákonnosti získania usvedčujúceho dôkazu (injekčnej striekačky obsahujúcej psychotropnú látku), ktoré odôvodnil *„bez dôvodnosťou vykonania služobného zákroku, spojeného so zastavením vozidla (ktoré zasahujúci policajti vysvetlili spáchaním dopravného priestupku vodiča), keďže chýba dokumentácia o spôsobe riešenia priestupku“*, od čoho odvíjal záver o nezákonnosti prehliadky vozidla, a teda i procesného zaistenia predmetného dôkazu. Navyše, sťažovateľ namietal porušenie ustanovenia § 101 Trestného poriadku, keď bola prehliadka vozidla vykonaná bez predbežného súhlasu a príkazu prokurátora, poukazujúc pritom na judikát najvyššieho súdu v inej, podľa neho analogickej veci (sp. zn. 2 Tdo 37/2011).

Vzhľadom na uvedené v závere svojej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol vo veci nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 56/2014 zo 16. decembra 2014 predmetné rozhodnutie zrušil, vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal tiež sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ, tak ako to sám uviedol vo svojej sťažnosti, vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

v neodôvodnenosti právnych záverov namietaného uznesenia najvyššieho súdu, ako aj v porušení princípu právnej istoty, keď podľa vyjadrenia sťažovateľa konajúci súd „nezohľadnil iné rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré boli skutkovo a právne obdobné“.

Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu uznesenia najvyššieho súdu, aby posúdil, či výkon právomoci najvyššieho súdu, a teda kvalita obsahu jeho rozhodnutia zodpovedá požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov.

Z obsahu sťažnosti a namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ podaný mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku, a síce že rozhodnutie krajského súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, a je tiež založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

V podanom dovolaní sťažovateľ prezentoval argumentáciu v podstatných bodoch totožnú s tou, ktorú predostrel v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu.

Najvyšší súd namietaným uznesením o podanom dovolaní sťažovateľa rozhodol tak, že ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, pretože nezistil splnenie prezentovaných dôvodov dovolania podľa ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku.

Najvyšší súd sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý videl sťažovateľ v nesprávnosti aplikácie objektívneho prístupu (kritéria konzumného priemeru) pri ustaľovaní obvykle jednorazovej dávky, a zdôraznil, že spôsob ustálenia množstva drogy konajúcimi súdmi v trestnej veci sťažovateľa predstavuje dôkazné úvahy, ktoré dovolací súd nemôže skúmať, keďže ako mimoriadna opravná inštancia nemôže skúmať a korigovať správnosť a úplnosť skutkových zistení. Na základe uvedeného najvyšší súd konštatoval, že zvolená právna kvalifikácia [§ 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona]

po zohľadnení ustanovenia § 135 ods. 2 Trestného zákona korešponduje ustálenému skutkovému zisteniu (13 obvykle jednorazových dávok), a je teda správna.

Pozornosti ústavného súdu neušlo, že najvyšší súd napriek uvedenému nad rámec mantinelov svojej prieskumnej právomoci prezentoval svoje stanovisko k otázke výkladu pojmu obvykle jednorazovej dávky, teda k otázke rýdzo skutkovej, kde sa priklonil k sťažovateľom kritizovanému objektívneho prístupu využívajúcemu kritérium konzumného priemeru. Na tomto mieste vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa o porušení princípu právnej istoty uznesením najvyššieho súdu ústavný súd uvádza, že najvyšší súd ktorý nemá postavenie „skutkového“ súdu, prezentoval svoje úvahy (podľa vyjadrenia sťažovateľa odlišné od judikátov v analogických veciach) nad rámec svojej prieskumnej právomoci, a teda nemohol reálne do princípu právnej istoty v rámci dovolacieho konania vo veci sťažovateľa nijako zasiahnuť.

V ďalšom bode odôvodnenia svojho rozhodnutia sa najvyšší súd vysporiadal s argumentáciou, ktorú sťažovateľ subsumoval pod rovnaký dovolací dôvod ako v prípade prvej námietky. Najvyšší súd na tomto mieste konštatoval, že znak kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedený v ustanovení § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol v prípade sťažovateľa aplikovaný správne. Podľa názoru sťažovateľa prezentovaného v podanom dovolaní trestný čin, pre ktorý bol v minulosti odsúdený, keďže nešlo o „*tzv. dílerstvo*“ nekorešpondoval trestnému činu, pre ktorý bol odsúdený v posudzovanej trestnej veci, a teda podmienky pre aplikáciu kvalifikovanej skutkovej podstaty [§ 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona] neboli v jeho prípade splnené.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetlil, že zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „predchádzajúci trestný kódex“), ktorý bol aplikovaný v prípade sťažovateľovho predchádzajúceho odsúdenia, rozlišoval dva druhy drogových deliktov, a to miernejší delikt (§ 186 predchádzajúceho trestného kódexu) spočívajúci v prechovávaní omamnej alebo psychotropnej látky pre vlastnú potrebu, najviac však v legálne definovanom množstve, kde podľa ustanovenia § 89 ods. 12 predchádzajúceho trestného kódexu išlo o najviac obvykle jednorazovú dávku na použitie. Najvyšší súd uviedol, že tomuto miernejšiemu deliktu v aktuálnom Trestnom zákone

zodpovedá prečin zakotvený § ustanovení § 171 ods. 1 a 2 Trestného zákona, kde je v zmysle § 135 citovaného zákona prechovávanie pre vlastnú potrebu limitované trojnásobkom obvykle jednorazovej dávky a pre vlastnú potrebu vo väčšom rozsahu desaťnásobkom obvykle jednorazovej dávky. Najvyšší súd ďalej interpretoval, že druhý, závažnejší z kategórie drogových deliktov bol v predchádzajúcom trestnom kódexe zakotvený v ustanovení § 187 a spočíval v prechovávaní drogy v množstve definovanom ustanovením § 89 ods. 12 (teda najviac obvykle jednorazová dávka na použitie) na iný účel ako osobnú spotrebu, ďalej tiež v prechovávaní drogy v množstve prevyšujúcom uvedenú obvykle jednorazovú dávku, a to či už na osobnú spotrebu alebo na iný účel, a tiež v inej forme disponovania s touto drogou [vymenovanej v ustanoveniach § 187 ods. 1 písm. a), b) a c) predchádzajúceho trestného kódexu]. Najvyšší súd vysvetlil, že označenému závažnejšiemu deliktu v aktuálnom Trestnom zákone zodpovedá kvalifikácia podľa § 172 Trestného zákona.

V nadväznosti na prezentovanú interpretáciu dotknutej právnej úpravy najvyšší súd konštatoval, že pokiaľ sťažovateľ v prípade predchádzajúceho odsúdenia prechovával psychotropnú látku vo väčšom množstve, ako bolo zákonné maximum podľa § 89 ods. 12 predchádzajúceho trestného kódexu, teda v množstve presahujúcom obvykle jednorazovú dávku na použitie, bolo jeho konanie kvalifikované bez ohľadu na to, či išlo o prechovávanie na osobnospotrebný účel alebo na iný účel („dílérstvo“), podľa prísnejšieho trestného režimu zakotveného v § 187 predchádzajúceho trestného kódexu, ktorému tak, ako už bolo povedané, korešponduje v aktuálnom Trestnom zákone kvalifikácia podľa ustanovenia § 172 citovaného zákona. Najvyšší súd tak uzavrel, že znak uvedený v ustanovení § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona – skoršie odsúdenie za „taký“ čin ako okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby, bol v prípade sťažovateľa aplikovaný správne.

Vo vzťahu k dovolacej námietke sťažovateľa o nezákonnosti zaistenia usvedčujúceho dôkazu najvyšší súd odkazujúc na príslušnú judikatúru (R 47/2013) predovšetkým vyvrátil argumentáciu sťažovateľa, že v jeho prípade išlo o situáciu analogickú, akú predpokladá sťažovateľom prezentovaný judikát najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 37/2011, keďže vo veci sťažovateľa išlo o pátranie po omamných a psychotropných látkach, ktoré nebolo spojené

s konkrétnou predbežnou informáciou polície o ich výskyte, individualizovanou v miere zodpovedajúcej identifikácii osoby alebo vozidla už vopred. Najvyšší súd dôvodil, že vzhľadom na uvedené bol zvolený správny postup podľa § 21 ods. 1 a 2 zákona č. 171/1993 Zb. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, na ktorý nadväzoval postup podľa § 92 Trestného poriadku (prevzatie veci zaistenej podľa osobitného zákona na účely trestného konania) a následne prehliadka vozidla podľa § 101 citovaného zákona, kde predbežný súhlas prokurátora ani vydanie príkazu na prehliadku neboli v zmysle ustanovenia § 101 ods. 3 Trestného poriadku potrebné, keďže išlo o osobu pristihnutú pri trestnom čine. Argumentáciu sťažovateľa o spochybnení postupu polície úradným nedoriešením priestupku, ktorý bol pôvodne dôvodom na zastavenie vozidla sťažovateľa, kvalifikoval najvyšší súd ako irelevantnú, keďže vykonávanie trestnoprocesných úkonov smerujúcich k vyšetreniu obzvlášť závažného zločinu malo podľa vyjadrenia najvyššieho súdu zásadne prednosť pred dokumentovaním priestupku a legitímnosť zastavenia vozidla bola dostatočne podložená svedeckými výpoveďami príslušníkov polície, ktorí ho vykonali.

Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd na podklade podrobne formulovanej interpretácie relevantnej právnej úpravy sťažovateľovi jasne a dostatočne vysvetlil, že ním prezentovaná argumentácia obsiahnutá v prvom bode podaného dovolania de facto predstavuje výhrady k skutkovým záverom konajúcich súdov, ktoré nie je dovolací súd ako mimoriadna opravná inštancia oprávnený prehodnocovať a meniť, ďalej že je jeho argumentácia o nesprávnosti aplikácie § 172 ods. 2 písm. a) Trestného zákona neopodstatnená, a napokon že zaistenie usvedčujúceho dôkazu v jeho trestnej veci bolo vykonané v medziach limitov príslušných ustanovení Trestného poriadku.

Najvyšší súd skonštatujúc nedostatok sťažovateľom formulovaných dovolacích dôvodov dovolanie ako neprípustné odmietol. V prijatom uznesení najvyšší súd náležite interpretoval dotknutú právnu úpravu a vo vzťahu k nej posúdil relevantnosť argumentačných námietok sťažovateľa. Najvyšší súd vyčerpávajúco odpovedal na ťažiskové argumenty sťažovateľa týkajúce sa jeho tvrdení o nesprávnom právnom posúdení skutkového stavu a o nezákonnosti vykonaného dôkazu. Na základe náležitého odôvodnenia

vylúčil najvyšší súd danosť dovolacích dôvodov podľa citovaných ustanovení Trestného poriadku a rozhodol o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť.

Konštatovanie o neprípustnosti dovolania sťažovateľa bolo založené na racionálnom, náležitom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania.

Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu tak predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, pretože sa opiera o náležité vysvetlenie právnej úvahy a vyčerpávajúcu odpoveď poskytnutú sťažovateľovi zo strany najvyššieho súdu, na ktorej tento postavil svoje rozhodnutie. Ústavný súd tak považuje odôvodnenia jeho rozhodnutia za dostatočné, nevybočujúce z limitov čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd námietky sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené a ako také ich podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Z týchto dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a ďalšími návrhmi sťažovateľa sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2015